

17.13x12.76	4	1	עמוד ב	חלק ב	'הארץ -	08/01/2012	30317299-4
ללה למינהל המסלול האקדמי המסלול האקדמי המכללה למנהל - 20222							

יום רבין

מתאמצים לא להחליט

השופט (כדימוס) יצחק זמיר הגדיר את האקטיביזם השיפוטי כ"החלטה להחליט". ההרכב שתחת ידיו יצא פסק דין זה, הנשיאה ביי ניש, המשנה לנשיאה ריבלין השור פטת נאור, כולל שלושה מארבעת הוותיקים שבשופטי העליון, ולפחות שניים מהם שנחשבים אקטיביסטים. אף על פי כן מה שבוטל יותר מכל בהכרעתם הוא הרצון שלא להחליט. ההלכה החרשה עלולה לסמן שינוי כיוון בלתי רצוי בנכונות של בית המשפט להיכנס בעוכר הקורה ולוֹ-מר דברים ברורים בנוגע לחוקתיות חוקים על בסיס נוסחם. ימצאו מי שיטענו שהיא מיתרת את מאמצי הח"כים שמתנגדים לאקטיביזם שיפוטי להביא למינויו של השופט אשר גרוניס לנשיא בית המשפט העליון תחת השופטת נאור, שכתבה את פסק הדין.

פרופ' רבין הוא ריקן בית הספר למשפטים על שם חיים שטרניקס, המסלול האקדמי, המכללה למינהל

ברה הישראלית", כדברי ביניש. וכך מבסס עצמו פסק הדין על טיעון משפטי מעורר תמיהות. לראי שונה העמיד בית המשפט העליון במרכז הדין בדבר חוקתיות חוק את שאלת "בשלות העתירה", לפיה אין להכריע בנושא על בסיס לשון החוק, אלא יש להמתין ולראות אם וכיצר ייושם. השופטים מבינים היטב שמה שהם מנסים לצייר כרחיית ההכרעה הינו הלכה למעשה הכרעה חד משמעית. אם ניתן ליישם את החוק כאופן חוקתי, הרי שבדין עתידי לגבי יישומו על ידי השר, ידון בית המשפט לא בחוקתיות החוק כי אם בפעולה הלא חוקית של השר, ויורה לו לישמו באופן שאינו פוגע בזכויות חוקתיות יתר על המידה. אם החוק אינו חוקתי, כלומר פוגע באופן לא מידתי בזכויות חוקתיות ללא קשר לאופן יישומו, הרי שראוי שבית המשפט יאמר זאת כבר עתה ולא יותיר את הכנסת, הממשלה והציבור בחוסר דאיות.

לין מוכירים בפסק הדין את הצורך לקבוע סדרי עדיפויות בכל הנוגע להקצאת הזמן השיפוטי ולסנן עתירות בטרם הם נדרשים להכריע בדבר חוקתיותו של חוק. בית המשפט ער ודאי לגל העכור של הצעות חוק בעייתיות, וייתכן שהוא חושש מגיוס תריר מרי שלו לדין בהצעות האלה. ייתכן שהוא בוחר לקמץ בתחמושת השיפוטית כדי לא להיקלע יתר על המידה לעין הסערה. אפשר בלא קושי להעלות טיעונים משפטיים כבדי משקל נגד העתירה. "חוק הנכבה" שינה את פניו במידה רבה מאוד מאז שהוצע בראשונה. כיום אפשר בהחלט לטעון שפגיעתו בזכויות מצומצמת ומידתית, ואינה מצדיקה התערבות שיפוטית. בית המשפט יכול היה להכריע בכיוון זה בבירור. אלא שהכרעה כזו היתה מסעידה צדדים אחרים לדין בשאלות היורדות לשורש הבעיות המפלגות את הח-

ית המשפט העליון רחה ביום חמישי פה אחד את עתירתם של האגודה לזכויות האזרח ו"ערא-לה" נגד "חוק הנכבה", שמסמיך את שר האוצר לשלול מארגוני גנים תמיכות תקציביות אם הם מציינים את יום העצמאות כיום אבל, ואם פעולותיהם שוללות את אופיה היהודי והדמוקרטי של המדינה, מבזות את סמליה, מטיתות לגזענות ומהוות תמיכה בטורר. בית המשפט נמנע מלקבוע מפר רשות אם החוק חוקתי או בלתי חוקתי, אלא רק רחה את העתייה על הסף בטענה ש"בשלב זה אין מקום להכרעה שיפוטית", וכי רק לאחר שיתברר אם וכיצר מפעיל שר האוצר את סמכותו יוכלו העותרים לחזור ולהעלות טענות בעניין החוקתיות. אפשר להבין ללבם של השר פטים שביקשו לחמוק מהכרעה ברורה. מרים נאור ואליעזר ריב-